

ת"פ (נצרת) 3468-11-23 - מדינת ישראל נ' בהאא ח'טיב

ת"פ (נצרת) 3468-11-23 - מדינת ישראל נ' בהאא ח'טיב שלום נצרת

ת"פ (נצרת) 3468-11-23

מדינת ישראל

נגד

בהאא ח'טיב

ע"י ב"כ עו"ד אלביר מני

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

[08.07.2024]

לפני כבוד השופט, סגנית הנשיא רות שפילברג כהן

גזר דין

כתב אישום, הכרעת דין ורקע

1. הנאשם הורשע, בהכרעת דין מיום 14.12.23, לאחר ניהול הוכחות, בכתב אישום המייחס לו עבירת החזקת נשק (2 מקרים), על פי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, ועבירת החזקת אביזר לנשק (2 מקרים) - עבירה לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק.

נקבע כי עובר ליום 4.12.21 הנאשם החזיק באקדח שיש בכוחו להמית וכן במחסנית תואמת (האקדח והמחסנית להלן: "הנשק") - כל זאת ללא היתר כדן. ביום 4.12.21 הצטלם הנאשם ברכב בכפר עילוט כשהוא אוחז בנשק. בהמשך, במספר הזדמנויות, שלח הנאשם את התמונה לאחרים.

בנוסף, עובר ליום 7.1.23 החזיק הנאשם בשני רובי סער מסוג M-16 שיש בכוחם להמית וכן בשש מחסניות תואמות, כשחלקן מלאות בכדורים (רובי הסער והמחסניות להלן: "הנשקים") - כל זאת ללא היתר כדן. ביום 7.1.23 הצטלם הנאשם עם הנשקים, כאשר הוא אוחז באחד הנשקים, ואילו הנשק השני והמחסניות פרוסים של מיטה בבית, כשהנשק מפורק לחלקיו.

2. הנאשם כפר במיוחס לו בכתב האישום, וטען כי מדובר בכלים אשר לא תפסו, וכי המאשימה לא עמדה בחובת ההוכחה מעבר לספק סביר על כך שאותם פריטים, אשר הנאשם החזיק ושעמם הצטלם, הם "נשק" ו"אביזרים לנשק". הנאשם טען כי כשהחזיק בפריטים המפורטים בכתב האישום, לא ידע אם הנם נשק אמתי.

3. בהכרעת דין מיום 15.4.24 הנאשם הורשע. נקבע כי אשמתו של הנאשם במיוחס לו הוכחה מעבר לכל ספק סביר ונקבע כי ראיות התביעה הוכיחו כי הנאשם החזיק בכלי נשק ובמחסניות כמפורט בכתב האישום. נקבע כי לא קיים כל ספק או סיוכו, לכל תרחיש אחר, לפיו מדובר בחפצים אחרים הדומים לכלי נשק אך אינם כלי נשק.

טיעונים לעונש

4. ביום 5.6.24 טענו הצדדים לעונש. ב"כ המאשימה הגיש טיעונו בכתב. ב"כ הנאשם הגיש טיעונים בכתב, והשלימם בעל-פה בפניי.

5. טיעוני ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 36 ל-60 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, וביקש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל בטווח העליון של המתחם לו טען, מאסר על תנאי אורך ומרתיע, וקנס שלא יפחת מ-30,000 ₪.

נטען כי לחובת הנאשם מאר מותנה להפעלה.

נטען כי עבירות החזקת נשק הן עבירות חמורות, הטומנות בחובן פוטנציאל סיכון ניכר לציבור ופוגעות בשלום הציבור ובביטחונו. נטען כי מדובר במכת מדינה, בעיקר במחוז הצפוני ובחברה הערבית, שם מצויים נתוני מספר הנרצחים במגמת עלייה ניכרת. נטען כי במקרה דנן, הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית וחמורה, שכן זמינותם של כלי נשק בידי גורמים בלתי מורשים מאפשר ביתר קלות שימוש לא חוקי בנשק זה, וכי המדובר בקרקע לביצוע עבירות אלימות חמורות המביאות למותם של חפים מפשע.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה, נטען כי הנאשם הוא המבצע הבלעדי של העבירה, וכי מהנסיבות ניתן ללמוד שמדובר בנאשם הנטוע עמוק בעולם האלימות והנשק, מי שנמצא מחזיק מספר נשקים שונים בכמה הזדמנויות. נטען כי מדובר במעשים מתוכננים, מוצהרים ומתרברבים, בשים לב לתמונות בהן הצטלם הנאשם עם הנשקים, המעידות על מחשבה, תכנון ותעוזה. נטען כי הנזק הפוטנציאלי ממעשי הנאשם הינו רב, וכי להחזקת נשק בלתי חוקי תכלית אחת - פתרון סכסוכים בדרכי אלימות. ב"כ המאשימה הדגיש כי הנאשם החזיק בשלושה כלי נשק, שניים מהם רובי סער מסוג M-16, כלי נשק קטלני בעל פוטנציאל לגרימת נזק גבוה במיוחד.

נטען כי הנאשם לא הודה בביצוע העבירה, לא נטל אחריות על מעשיו והורשע רק לאחר שמיעת הוכחות. יחד עם זאת, צוין לטובת הנאשם כי הראיות הוגשו בהסכמת הצדדים ובכך חיסכון בזמן שיפוטי יקר. עברו הפלילי של הנאשם כולל 4 הרשעות קודמות, וזאת על אף גילו הצעיר (בן 34). בין יתר העבירות בהן הורשע, גניבה, תקיפה, שיבוש הליכי משפט, פריצה לרכב, הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו ועוד. הנאשם ריצה מאסרים בפועל ונטען כי בעת ביצוע העבירות כאן, היה בתוך תקופת תנאי מת"פ (שלום נצרת) 19-07-45499 לבל יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע. נטען כי עבירת נשק סווגה על ידי בית המשפט העליון כעבירת אלימות לצורך הפעלת מאסר מותנה, תוך הפנייה לרע"פ 4065-18 ישראל איאסו נ' מדינת ישראל (30.8.18) (להלן: "פסק דין איאסו"). נטען כי לנאשם אין נסיבות אישיות חריגות המצדיקות הקלה בעונשו, ובהיעדר אפיק שיקומי, מסוכנותו נותרה בעינה.

נטען כי יש לתת משקל להרתעת היחיד ולהרתעת הרבים, בהתחשב בעברו הפלילי ובגילו של הנאשם, ולהעביר מסר ברור לצעירים כי לא משתלם לבצע עבירות נשק, גם לא הפחות חמורות מביניהן. ב"כ המאשימה הפנה להנחיית פרקליט המדינה 9.16 וטען כי יש צורך בהחמרה בענישה בעבירות נשק.

ב"כ המאשימה טען כי יש להכביד בקנס ולהטיל על הנאשם קנס שלא יפחת מ-30,000 ₪, זאת בהתחשב בעלויות הכרוכות ברכישת ובהחזקת נשק לא חוקי, תוך שהפנה לסעיף 63(ב) לחוק העונשין, שם נקבע כי גובה הקנס יהיה עד פי 4 משווי האמצעי ששימש לביצוע העבירה.

לסיכום, בקש ב"כ המאשימה מבית המשפט להכיר בחומרת העבירה בנסיבותיה, ולהטיל על הנאשם עונשי מאסר בפועל ממושך וענישה נלווית, כמפורט לעיל.

6. טיעוני ב"כ הנאשם

ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שרות ועד 14 חודשי מאסר בפועל, וביקש מבית-המשפט להטיל על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם, ולהסתפק בימי מעצרו. כראיות לעונש הוגשו מסמכים רפואיים של הנאשם ומשפחתו.

ראשית טען ב"כ הנאשם כי בהתאם למבחן ה"קשר ההדוק" שנקבע בע"פ 4910/13 אהמד בני ג'אבר נגד מדינת ישראל (29.10.14) (להלן: "הלכת ג'אבר"), עסקינן במקרה שהינו אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. נטען כי אין חולק שהערך החברתי נפגע, אולם עוצמת הפגיעה הינה נמוכה ביותר, שכן מדובר בהחזקה רגעית בלבד אשר תועדה בתמונה. בהמשך לאמור נטען כי המעשים לא היו מתוכננים, לא היה תכנון להשתמש בנשק ועל כן גם פוטנציאל הנזק לא היה רב. נטען כי הנאשם לא היה האחראי היחיד, אלא יתכן כי הופעל עליו לחץ חברתי ממי שצילם את התמונה, וכי מדובר בתמונת סטילס, בניגוד לסרטון המעיד על משך זמן ארוך יותר. נטען כי לא נגרם כל נזק מוחשי, וכי מדובר על נסיבות מקלות במיוחד, של החזקה לכמה רגעים בודדים לצורך התמונה, ללא פוטנציאל לגרימת נזק. נטען כי התמונות צולמו בחודש ינואר 2023, כ-11 חודשים לפני יום מעצרו, וכי לאורך כל התקופה ועד מעצרו של הנאשם, הוא לא נחשד בשום עבירה בתחום הנשק. נטען כי לא הוכח ואף לא נטען שהנשקים אשר בתמונה שייכים לנאשם, נרכשו על ידו או נשמרו בחצריו. נטען כי המקרה נופל בחומרתו מרוב המקרים הדומים בפסיקה, וההגנה הפנתה לפסקי דין שיפורטו בהמשך.

בהתייחסותו לנסיבות שאינן קשורות בעבירה, טען ב"כ הנאשם כי הנאשם יליד 1989, התגורר בבית הוריו בעילוט. הנאשם נשר מבית הספר לאחר 9 שנות לימוד בלבד, ומגיל 15 השתלב בעבודה עם אביו. נטען כי למרבה הצער הנאשם חבר לחברה שולית, בעקבות כך התמכר לסמים והסתבך בעבירות רכוש, אך בשנים האחרונות הוא עורך מאמצים רבים לחזור למוטב.

נטען כי יש להתחשב בכך שהנאשם סובל מבעיות רפואיות רבות, ומוכר כנכה מביטוח לאומי בשיעור 64% וכי נקבעה לו דרגת אי כושר 100%, והטענה נתמכה במסמך מטעם הביטוח הלאומי. במסמך מטעם מחלקת הרווחה בכפר עילוט תועדו נסיבות קשות של הנאשם, מכור לסמים מגיל 15, אשר אמו ואחותו סובלות מבעיות נפשיות, והוא נעדר כל מעגל תמיכה. צויין כי הנאשם מעוניין בגמילה ובשיקום, וכי הוא הותיר רושם של בחור אדיב ומנומס עם סיפור חיים קשה. בעברו של הנאשם אשפוז ממושך לאחר שנפל מגובה ונפגע בראש עד כדי אבוד הכרה. בנוסף עבר תאונת דרכים קשה עת רכב על אופניים, איבד אחת כליותיו ונדרש לקבוע בגפיו.

אביו של הנאשם נפגע בתאונת עבודה לפני כשנתיים, עבר התערבות כירורגית המצריכה החלמה ממושכת, ואמו סובל ממחלת האפילפסיה, מאבדת תכופות את הכרתה ונוטלת תרופות באופן קבוע. בהמשך לאמור, הורי הנאשם זקוקים לסייע ולהשגחה צמודה. נטען כי גם אחותו של הנאשם סובלת מבעיות נפשיות וזקוקה לטיפול והשגחה צמודים. נטען כי הנאשם אמנם לא הודה באשמה, אך ניהל את התיק ביעילות, תוך חיסכון בהבאת עדים וחסכון זמן שיפוטי רב. עוד נטען, כי חלף פרק זמן ניכר מאז ביצוע העבירות. לבסוף, ב"כ הנאשם טען, כי אמנם לנאשם עבר פלילי, אך עברו מתמקד בעבירות רכוש, שהיו קשורות לצריכת הסמים.

לסיכום, נטען כי יש להתחשב בנסיבות חייו הקשות של הנאשם, למקם את עונשו בתחתית מתחם הענישה ולהסתפק בתקופת מעצרו שהחלה בחודש אוקטובר 2023.
דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

7. נשק חם המוחזק בניגוד לחוק הנו בהווה בבחינת מכת מדינה. ירי ברחובותיהם של ערים ושל כפרים, על בתי מגורים ועל כלי רכב, פציעה ואף גדיעת חיים בנשק חם, שימוש בנשק בלתי חוקי לעבירות רכוש, סחיטה ואלימות - כל אלה הפכו במקומותינו למציאות חיים עגומה וקשה.

הערכים החברתיים המוגנים הנפגעים כתוצאה מעבירות של החזקת נשק שלא כדין הנם שלום הציבור ובטחונו. בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרתן של עבירות הנשק, תוך הדגשת הסיכון הממשי לציבור הנובע מעבירות אלה. החזקת נשק על ידי אזרחים יוצרת מטבעה פוטנציאל להסלמה עבריינית או לפעילות עוינת. חומרת עבירות הנשק מחייבת מתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הטלת עונשי מאסר ממושכים בפועל, כשנסיבות אישיות נדחות בפני האינטרס הציבורי.

המדינה עותרת להחמרה משמעותית של הענישה בעבירות נשק מהשנים האחרונות, ואולם גם בעבר הרחוק, לדוגמא בע"פ 5220/09 עוואודה נ' מדינת ישראל (30.12.09) נקבע כי דרך המלך בעבירות נשק צריכה להיות ככלל מאסר מאחורי סורג ובריח.

לאחרונה, בהתאמה להתגברות עבריינות הנשק, פסיקת בית המשפט העליון מהשנים האחרונות הובילה במוצהר קו של החמרת ענישה בעבירות נשק, תוך התערבות בגזרי דין של ערכאות נמוכות יותר, אף בניגוד לכלל הנוהג לפיו ערכאת הערעור ממעטת להחמיר בענישה.

ראו לעניין זה את דברי בית המשפט העליון בע"פ 2482-22 מדינת ישראל נ' אחמד קדורה (14.4.22) (להלן: "פרשת קדורה"):

"בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית משפט זה על החומרה הרבה הטמונה בעבירות נשק, עבירות שהפכו ל"מכת מדינה" ומגלמות סכנה ממשית לשלום הציבור ולביטחונו. בהתאם, ניכרת במהלך השנים מגמה של החמרה בענישה לצורך מיגור עבירות אלו, תוך מתן משקל לשיקולי הרתעה (ע"פ 5220/09 עוואודה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.12.2009); 2251/11 נפאע נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.12.2011); ע"פ 5681/14 מדינת ישראל נ' טאטור, פסקה ט' [פורסם בנבו] (13.6.2016); ע"פ 3169/21 מדינת ישראל נ' אגבאריה, פסקה 6 [פורסם בנבו] (21.6.2021); ע"פ 2033/21 זועבי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 [פורסם בנבו] (30.8.2021)... ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח [פורסם בנבו] (5.11.2019)"

ובהמשך:

"החזקת נשק שלא כדין מאיימת על שלום הציבור ובטחונו (ע"פ 7473/20 מדינת ישראל נ' מחאמיד, פסקה 24 [פורסם בנבו] (29.6.2021)). לנוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק, הזמינות הבלתי נסבלת של נשק בידי מי שאינו מורשה לכך, מהווה כאמור סיכון של ממש ומגבירה את הסיכון לביצוע עבירות חמורות נוספות (ע"פ 9702/16 אבו אלוליאיה נ' מדינת ישראל, פסקה 3 לפסק דינו של השופט מינץ [פורסם בנבו] (13.9.2017); ע"פ 2398/14 אלהזייל נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לפסק דינו [פורסם בנבו] (8.7.2014)) כמו גם לאסונות נוראיים. יעידו על כך ריבוי המקרים במגזר הערבי בעת האחרונה, כאשר אזרחים תמימים - כמו ילד רך בשנים ועלמה צעירה - נפגעים ואף מוצאים את מותם בביתם-מבצרם או בגן השעשועים, כל זאת כתוצאה משימוש בנשק של אחרים. מציאות קשה זו מחייבת לנקוט ביד מחמירה כלפי מעורבים בעבירות נשק, אף אם הם נעדרי עבר פלילי (ע"פ 8846/15 דראז נ' מדינת ישראל, פסקה 6 [פורסם בנבו] (13.3.2016); ע"פ 5330/20 ענבתאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (22.11.2020)). עניינו ב"מכת מדינה" שהצורך להילחם בה על מנת להגן על הציבור, מצריך מענה הולם והטלת עונשי מאסר משמעותיים (ע"פ 2251/21 אבו עראר נ' מדינת ישראל, פסקה 25 [פורסם בנבו] (15.12.2021)). ידע כל מי שמחזיק בנשק בלתי חוקי כי צפוי הוא להיענש בחומרה, בבחינת "אם מחזיקים - למאסר נשלחים".

המלחמה בתופעת החזקת הנשק הלא חוקי מתנהלת בין היתר בבתי המשפט המחויבים להבהיר בקול ברור כי מי שמתעסק בנשק חם דינו מאסר בפועל בבית הסוהר. מסר זה הכרחי להרתעת הרבים. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

8. על פי כתב האישום והכרעת הדין, הנאשם החזיק בנשק ובאביזרי נשק, הצטלם עמם בהזדמנויות שונות ואף שלח את התמונות לאחרים. בחלק מהתמונות מדובר על שני רובי סער מסוג M-16, אשר הנאשם החזיק עם תחמושת תואמת. ההגנה מבקשת לקבוע כי מדובר במעשה נטול חומרה מיוחדת, משלא הוכח כי הנשק הוחזק על ידי הנאשם דרך קבע או שייך לו, ואולם דעתי אחרת. הנסיבות כאן מצביעות על אדם צעיר, המתעסק בנשק ובאביזריו, המחזיק נשק חם מסוגים שונים ומצטלם אתו ללא רתיעה ואפילו בהתרברבות. במכשיר הטלפון של הנאשם נמצאו צילומים רבים של כלי הנשק, נתון שחזיק את הקביעה כי מדובר בהחזקה מודעת ולא אגבית בנשק קטלני לא חוקי. אין בידי לקבל הנחה כי מדובר בהחזקה רגעית של נשק, ואין בעניין זה כל נסיבה מקילה.

9. למעשי הנאשם מימד של פגיעה בערכים מוגנים של שלום הציבור וביטחונו, שכן לכל החזקת נשק בידי בלתי מורשה, פוטנציאל נזק ממשי לפגיעה בשלמות גופו ובחיו של אדם.

בעפ"ג (נצרת) 21260-10-19 מדינת ישראל נ' מוסא מזאריב (24.11.19) (להלן: "עניין מזאריב") קבע בית-המשפט המחוזי, בהתייחס למדרג החומרה בעבירות נשק ולשיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם:

"נסיבות החזקת הנשק יכולות להשתנות וללמד על מידת החומרה והסיכון הפוטנציאלי לפגיעה באחרים. כפועל יוצא מכך, יש להן השלכה על המתחם שיקבע. בהקשר זה, לא דומה למשל החזקת אקדח להחזקתו של תת מקלע. הנחיית פרקליט המדינה אליה הפנתה המערערת מדברת על קריטריונים רלוונטיים להבחנה בנסיבות הקונקרטיים של כל מקרה, כמו מאפייני הנשק, ריבוי כלי נשק, היות הנשק טעון, המיקום הספציפי בו הוחזק, הרקע להחזקתו ומטרתו. אלה הם רק חלק מן הנסיבות שניתן וצריך לשקול בקביעת המתחם בהתייחס לנסיבות הכרוכות בביצוע העבירה..."

אנו ערים לכך שבפסיקה ניתן למצוא מנעד רחב של מתחמי ענישה בעבירות נשק ובעבירות של החזקת נשק, בכלל זה. יחד עם זאת, אנו סבורים כי נכון היה לנקוט בקו המתחייב בשעה זו, של העלאת רף הענישה, כפי שעלתה המערערת. החמרה זו צריכה לבוא לידי ביטוי בהחמרת מתחמי הענישה, תוך מתן דגש לשיקולים הנוגעים לערכים החברתיים הנפגעים ומידת הפגיעה בהם, כמו גם בשים לב למדיניות הענישה הנוהגת. כמו כן, לצורך במיגור תופעת האלימות הגואה, שמאפייניה שימוש בנשק חם, יש ליתן משקל לשיקולי הרתעה בקביעת העונש בתוך המתחם. ישנה משמעות טבועה וברורה מאליה להחזקתו של כלי ממית, ומשמעות טבועה זו הנה כי אותו נשק נועד לפגיעה באחר, בדרך של ירי או למצער לשם איום.

10. מגמת ההחמרה בענישה בעבירות נשק גולמה להנחיית פרקליט המדינה מס' 9.16 - מדיניות ענישה בעבירות נשק ומטעני חבלה (להלן: "ההנחיה") שהוזכרה בדברי בית המשפט לעיל, ובה פורטו מתחמי ענישה בעבירות הנשק, אשר נגזרו מפסיקת בית-המשפט העליון. ההנחיה קובעת כי שיקול שיש להביאו בחשבון הוא סוג כלי הנשק בהתאם למדרג החומרה (כך שהחזקת אקדח תהיה חמורה יותר מהחזקת בקבוק תבערה אך חמורה פחות מהחזקת תת מקלע). עוד צוין בהנחיה, כי המיקום שבו הוחזק הנשק הנו בעל חשיבות, ובפרט אם מדובר במקום המאפשר עשיית שימוש בו על ידי המחזיק או על ידי אדם אחר. על פי ההנחיה המעודכנת (13.12.22), "מתחם המוצא" לתקופות המאסר בגין עבירת החזקת אקדח, הועמד על 18 - 36 חודשי מאסר בפועל, ואילו להחזקת רובה כגון M-16 בין 24-48 חודשי מאסר בפועל. נוסף על רכיב המאסר בפועל, וחילוט הנשק, ככלל הומלץ על רכיב של קנס בשים לב לשווי הנשק ובלבד שלא יפחת מ-10,000 ₪. גם המחוקק התערב בענישה בעבירות נשק באמצעות תיקון מס' 140 לחוק העונשין מיום 8.12.21 (הוראת שעה עד ליום 8.12.24) הקובע עונשי מינימום של רבע מהעונש המרבי הקבוע בחוק לאותה עבירה (להלן: "תיקון עונש מינימום"). עוד אזכיר את תיקון מס' 145 מיום 30.3.23, שבו הוחמר עונש המקסימום לעבירת החזקת חלק מהותי בנשק (לחמש שנים).

11. מדובר באקדח ובמחסנית תואמת, ובשני רובי סער מסוג M-16, ובמחסניות ותחמושת, הניתנים בנקל לשמש לאירוע פלילי, אשר הנאשם הצטלם איתם ברכב ובביתו פרוסים לראווה על המיטה. הנאשם גם שלח את התמונות לאחרים. הנסיבות הן חמורות והן מאפיינות ביוזמה, בתכנון ובתעוזה. העובדה כי כלי הנשק לא נמצאו, בניגוד למקרים אחרים בהם הכלים נתפסו, אינה נסיבה לטובת הנאשם. מדובר בכלים קטלניים, אשר הנאשם לא חשף לגביהם כל פרט או מידע, למרות שהחזיק בהם, והם מצויים גם כעת שלא ברשות החוק, זמינים למטרות שליליות ולעיסוק בפלילים, כעת, כשהנאשם עצור, על ידי אחרים, ואולם לאחר שישוחרר אין לשלול כי גם על ידיו. מדיניות הענישה הנוהגת

12. מגמת הענישה של בתי המשפט בעבירות של החזקת נשק כוללת לרוב מאסרים בפועל לתקופות שונות, ולעיתים גם מאסרים ממושכים בפועל, אף בצירוף רכיב עונשי כספי, תוך התחשבות בנסיבות ביצוע העבירות, ובהן סוג הנשק, נסיבות החזקתו ומשכה, ובכפוף לנסיבות האישיות של העבריין. כפי שציין בית המשפט המחוזי בנצרת בעניין מזאריב שלעיל, בעבר, גם לפני שנים לא רבות, ניתנו עונשים במנעד רחב למדי לעבירות נשק, ואולם גם בעבר, ההימנעות ממאסר בבית הסוהר הייתה נדירה, ונעשתה לרוב רק במסגרת הסדרי טיעון בענישה מוסכמת, או בנסיבות מיוחדות. מדיניות החמרה בענישה, המוכתבת על ידי בית המשפט העליון, ועל ידי בית המשפט המחוזי, שוללת בהווה כמעט לחלוטין ענישה שלא על דרך של כליאה.

13. ב"כ המאשימה הפנתה, בין היתר, לפסקי-הדין הבאים:

א. ע"פ 166/22 טאהא נ' מדינת ישראל (1.6.22) - ערעור על גזר דין של בית משפט מחוזי, שבו נגזרו על המערער 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ועונשים נלווים - לאחר שהודה בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון והורשע בעבירה של החזקת נשק. מדובר באדם צעיר, נעדר עבר פלילי, אשר לקח ברכבו, לבקשת אחר, תת מקלע מאולתר לשם העברתו במכוניתו לביתו של האחר. הנשק נמצא בחיפוש שערך שוטר ברכבו. מתחם העונש שנקבע: 20-40 חודשי מאסר בפועל. הערעור נדחה.

ב. ת"פ (מחוזי נצרת) 1853-04-20 מדינת ישראל נ' עאסי פודה (9.12.20) - הנאשם הודה והורשע בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירת החזקת נשק לאחר שנמצאו ברכבו רובה מסוג גוסטב, מחסנית ורימון הלם. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ועד 42 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם נגזרו 24 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס בגובה 3,000 ₪. ערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט העליון נמחק לאחר שחזר בו (ע"פ 580/21 פודה נ' מדינת ישראל (2.9.21)). גזר הדין ופסה"ד בערעור - ניתנו לפני תיקון עונש מינימום בחוק.

ג. ת"פ (שלום ירושלים) 17030-02-22 מדינת ישראל נ' מקיה (23.5.22) - הנאשם הורשע על פי הודאתו, בהחזקת נשק ותחמושת. על פי עובדות האישום, בתקופה שקדמה ליום 30.1.22 החזיק בביתו נשק מאולתר דמוי רובה 16M, אשר הוסב ליירי תחמושת חיה, וכן מחסנית טעונה במספר כדורים. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 20-42 חודשי מאסר ועל הנאשם נגזרו 25 חודשי מאסר בפועל ו-6 חודשי מאסר על תנאי.

ד. ת"פ (שלום ירושלים) 33420-12-20 מדינת ישראל נ' אשרף בשיתי (6.7.23) - הנאשם הורשע לאחר שמיעת עדויות, בהחזקת נשק לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא בחוק, לאחר שנמצא מחזיק בשתי מכולות הנמצאות בשטח ביתו נשק, חלקים, אביזרים ותחמושת לנשק כמפורט להלן: דמוי רובה סער מסוג M-16, כדורי 5.56 המתאימים לנשק מסוג M-16, שתי שקיות מלאות במתפסים לנשק, ידית אחיזה לנשק ודורגלים. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 22 - 50 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הושתו 25 חודשי מאסר בפועל ו-5 חודשי מאסר על תנאי. ערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי - נדחה ע"פ (מחוזי-ים) 12391-09-23 בשיתי נ' מדינת ישראל (6.6.24).

14. ב"כ הנאשם הפנה לפסקי-הדין הבאים:

א. ת"פ (שלום חיפה) 56290-08-20 מדינת ישראל נ' סאלח שנאן (12.9.21) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירת החזקת נשק, לאחר שבמחסן שברשותו נמצא תת מקלע מאולתר מסוג "קרלו". מתחם העונש ההולם הועמד על 8 חודשים ועד 24 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם בהתחשב בנסיבותיו נגזרו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות וקנס בגובה 30,000 ₪ ועונשים נוספים.

ב. ת"פ (מחוזי חיפה) 4475-11-18 מדינת ישראל נ' גריב אבו שייך (16.4.19) - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעונש בעבירות בנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק ובעבירה של יריות באזור מגורים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 340א לחוק. נקבע מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם בנסיבותיו נגזרו 12 חודשי מאסר בפועל.

ג. ת"פ (מחוזי חיפה) 15123-10-17 מדינת ישראל נ' מוחמד עלי (18.7.18) - הנאשם הורשע בכתב אישום מתוקן על פי הודאתו בעבירות של נשיאה והובלת נשק והפרעה לשטר בעת מילוי תפקידו, לאחר שרכב על אופנוע כשהוא נושא אקדח מוחבא על גופו. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ועד 32 חודשי מאסר בפועל, ולאור שיקולי שיקום נגזרו על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שרות, 25,000 ₪ קנס ועונשים נוספים.

ד. ע"פ 6332-22-22 אסף פדידה נ' מדינת ישראל (16.2.23) - ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי במסגרתו הושת על המערער עונש של 11 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית - זאת בעקבות הרשעתו, במסגרת הסדר טיעון, בהחזקת נשק, עבירה לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק. המערער נהג במשאת אשר בבעלותו בה נמצאו אקדח וכדורים. נקבע כי מדובר בנסיבות אישיות חריגות, ועונשו של המערער הועמד על 9 חודשי מאסר לנשיאה בעבודות שרות.

ה. עפ"ג (מחוזי חיפה) 36864-10-23 מדינת ישראל נ' אחמד סביחאת (15.2.24) - בית המשפט המחוזי בחיפה דחה את ערעורו של הנאשם על הכרעת הדין וגזר הדין; ומנגד קיבל את ערעור המדינה כנגד קולת העונש. מאסרו של הנאשם הועמד על 16 חודשים, במקום 9 חודשי מאסר שנגזרו לו בבית משפט השלום. דובר על נאשם שהחזיק שלא כדין רובה סעד M16 ושבוע מחסניות עם כדורים. הנשק נמצא בשקית בשטח ציבורי מאחורי ביתו של הנאשם.

ו. ע"פ 545-20-20 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.21) - ערעור על גזר דין שניתן בבית המשפט המחוזי, בגדרו נגזרו על המערער - בגין הרשעתו בעבירות נשק לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא ו-144(ב) רישא וסיפא לחוק - 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, ושמונה חודשי מאסר על תנאי. על פי כתב האישום, המערער נתפס נוהג כשהוא מוביל ומחזיק אקדח חצי אוטומטי ו-50 כדורים בלא רשות על פי דין. הערעור נדחה.

ז. עפ"ג (מחוזי חיפה) 46460-02-22 מדינת ישראל נ' אמיר צואלחה (9.5.22) - ערעור המדינה על קולת העונש שנגזר על המשיב בבית משפט השלום במסגרתו הוטלו על המשיב 8 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי, וזאת בגין הרשעתו (ע"פ הודאתו) בעבירה של החזקת נשק שלא כדין. הערעור התקבל ועל המשיב הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל ו-9 חודשי מאסר על תנאי.

15. ניתן לעיין, בנוסף, בפסקי-דין הבאים:

א. פרשת קדורה (שהוזכרה לעיל) - בית המשפט העליון החמיר בעונשו של נאשם שהודה והורשע בהחזקת נשק, והעמיד אותו על 18 חודשי מאסר בפועל תחת עונש של 10 חודשי מאסר שגזר בית המשפט המחוזי, תוך מתן דגש על כך שמדובר ב"מכת מדינה". בפרשה זו דובר בנאשם צעיר ללא עבר פלילי, שהחזיק אקדח, מחסנית עם כדורים ורימון הלם. העבירה בוצעה טרם תיקון עונש מינימום בחוק ואילו גזרי הדין והעונשים ניתנו אחריה. בית המשפט העליון התייחס לנושא זה כאשר קבע בערעור:

"לא למותר להזכיר כי המחוקק מצא לעגן בהוראת שעה עונשי מינימום לעבירות נשק, כך שהעונש שיושת על מבצעה יתחיל מרבע העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא אם החליט בית המשפט מטעמים מיוחדים להקל בעונש (סעיף 144(ז) לחוק העונשין, וראו חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 472; ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה, פסקה 15 [פורסם בנבו] (23.1.2022)). אכן, התיקון לחוק לא חל בענייננו, מאחר שהמעשים בהם הורשע המשיב נעשו עוד קודם לתיקון, אך יש בו כדי לשקף את רצון המחוקק להחמיר בענישה בעבירות נשק."

ב. ע"פ 7595-19 רביע סגים נ' מדינת ישראל (22.11.20) - פרשה בה הנאשם 3 ערער על הרשעתו וגזר דינו בעבירה של החזקת נשק והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו בגיבן נגזרו עליו 3 שנות מאסר. טענות הנאשם 3 בדבר פרק הזמן הקצר בו החזיק בנשק נדחו, תוך שבית המשפט העליון קבע: "בענייננו, העובדה שואל החזיק את הנשק לזמן קצר בלבד אינה מעלה או מורידה (ראו: ע"פ 250/84 הוכסטט נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(1) 813, 825 (1986)). ואאל, באופן מודע, החזיק והצטלם עם נשק שידע שהוא נשק בלתי חוקי שהוברח לשטח מדינת ישראל משטחי הרשות. כאשר החזיק ואאל בנשק הייתה לו שליטה פיזית מלאה והוא יכול להגיע לעשייה פיזית בו. ולו לשם דוגמה, אם ואאל היה מחליט לירות באוויר באותה עת שהחזיק בנשק, לא הייתה לו כל מניעה לעשות כן."

ג. ת"פ (מחוזי נצרת) 55618-10-21 מדינת ישראל נ' תאיר לחלוח (21.11.22) - הנאשם הודה והורשע בשתי עבירות של החזקת נשק (אקדח מסוג גלוק טעון במחסנית עם כדורים בביתו ואקדח מסוג ברטה טעון במחסנית עם כדורים ברכבו). נקבע כי מתחם העונש ההולם לשתי העבירות יחד נע בין 24 ועד 44 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם נגזרו 28 חודשי מאסר בפועל לצד 10 חודשי מאסר מותנה וקנס בגובה 10,000 ₪. הנאשם בתיק זה ביצע את העבירה טרם תיקון עונש מינימום אך דינו נגזר לאחורונה (לאחריו).

ד. ע"פ 4722-20 וורד בייג נ' מדינת ישראל (9.8.20) - המערער הודה והורשע בכתב אישום מתוקן בעבירות החזקת נשק דמיו M16 ומחסנית ריקה. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם, צעיר בן 21 ללא עבר פלילי שהביע חרטה והומלץ על שיקומו, הוטלו 18 חודשי מאסר בפועל, קנס בגובה 3,000 ₪ ומאסרים על תנאי. בהמלצת בית המשפט העליון ערעורו נמחק. גזר הדין ופסה"ד בערעור - ניתנו לפני תיקון עונש מינימום בחוק.

ה. עפ"ג (מחוזי נצרת) 33982-05-22 מדינת ישראל נ' מג'ד דחלה (14.7.22) - המשיב הודה והורשע בבית משפט השלום בעבירת החזקת נשק לאחר שנמצא בביתו אקדח ותחמושת כדורים תואמים. נגזרו על המשיב 12 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר על תנאי בן 4 חודשים, חלקו בחופף, כך שבסך הכול ירצה המשיב 15 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. בית המשפט המחוזי נתן תוקף להסכמות אליהן הגיעו הצדדים במהלך הדיון בערעור, והעמיד את עונשו של המשיב על 19 חודשי מאסר בפועל.

ח. עפ"ג (מחוזי נצרת) 2024-04-21 מדינת ישראל נ' מנדורי (29.6.21) - המשיב הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של רכישה או החזקת נשק שלא כדין - לפי סעיף 144(א) לחוק והוטלו עליו על ידי בית משפט השלום עונשים אלה: 12 חודשי מאסר בפועל, 10 חודשי מאסר על תנאי וכן חתימה על התחייבות כספית, לאחר שנמצא כי המשיב מחזיק בביתו ברובה דמוי רובה סער מסוג M-16 (אייר סופט) ובחלק תחתון של רובה M-16 הכולל ידית אחיזה, בית הדקים וקת, כמו כן מחסנית תואמת לנשק ו-30 כדורי תחמושת מסוג 5.56 מ"מ, קפיצים ומחזיר מכלול של נשק M-16. המשיב צעיר ללא עבר פלילי (מלבד הרשעה אחת משירותו הצבאי), לא התקבלה משרות המבחן המלצה טיפולית בעניינו. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם לעבירה בנסיבותיה נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים. בהמשך לכך קיבל את ערעור המדינה בעניין קולת העונש והחמיר את עונשו של המשיב למאסר בפועל לתקופה של 20 חודשים.

ט. ת"פ (מחוזי מרכז) 10875-12-21 מדינת ישראל נ' אבו צאפי ואח' (8.8.23) - הנאשם 1 הודה והורשע בכתב אישום מתוקן בהחזקת נשק לאחר שבמתחם בית המשפחה ביישוב קלנסוואה, נמצא אקדח "גלוק" ושלוש מחסניות תואמות מאחורי מבנה המשמש לישיבה משותפת של המשפחה ומחסנית של רובה M-16 ותופס מחסנית שהוחזקו על גג מחסן במתחם. נקבע מתחם הנע בין 15-32 חודשי מאסר בפועל, ונקבע כי יש למקם את עונשו של הנאשם 1 בתחתית המתחם, בהתחשב בהודאתו, מאמציו לשיקום, בהמלצות שרות המבחן ובנסיבות היותו צעיר ללא דפוסים אלימים. על הנאשם 1 נגזרו 15 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים ביניהם 5,000 ₪ קנס. יצוין כי העבירה בוצעה טרם תיקון עונש מינימום בחוק, ואולם גזר הדין ניתן לאחריו, ובית המשפט אף התייחס לעניין זה באומרו: "התיקון נכנס לתוקף לאחר מועד ביצוע העבירות בתיק שבפנינו אך רוחו שורה גם על המקרה שבפנינו".

16. ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם מתחיל מ-8 חודשי מאסר, הניתנים לנשיאה בעבודות שרות. סבורני כי באופן כללי, מתחם הענישה בעבירות נשק מתחיל ממאסר משמעותי בפועל במתקן כליאה ולא בעבודות שרות, וכך גם במקרה שבפנינו. המאשימה טענה למתחם ענישה מחמיר הנע בין 36 ל-60 חודשי מאסר בפועל לצד הטלת קנס כבר בסך 30,000 ₪ לכל הפחות; ואולם הפנתה לרוב לענישה במתחם הנע בין 18 ועד 42 חודשי מאסר בפועל (לכל היותר עד 50 חודשים). העונש המרבי בפועל אליו הפנתה המאשימה בפסיקה שהציגה, הועמד על 25 חודשי מאסר, בגין כלי נשק בודד ולא כפי שכאן.

כאן, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בנסיבות ביצוע העבירות, בהתחשב במספר כלי הנשק, בסוגי הנשק, וכן במקום ונסיבות החזקתם - נע בין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 50 חודשי מאסר בפועל.

גזירת עונשו של הנאשם

17. הנאשם בן 34, רווק ללא ילדים.

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בהחזקת נשק ואביזרים לנשק, לאחר שבשני מועדים שונים החזיק והצטלם הנאשם עם כלי נשק; האחד בשנת 2021, והשני בשנת 2023. במקרה הראשון החזיק אקדח ומחסנית ברכב, ובמקרה השני החזיק רובי M-16 ואביזרים בביתו.

הנאשם לא הודה בעבירות שיוחסו לו, וזאת בניגוד למקרים רבים בפסיקה, שם נאשמים הורשעו על פי הודאתם ולא ניהלו הליך הוכחות כבעניינינו, ובכל זאת נשפטו לעונשי מאסר משמעותיים. הנאשם לא קיבל אחריות על העבירה שביצע, גם לא במעמד הטיעונים לעונש. כלי הנשק לא נתפסו, ומקומם אינו ידוע.

לחובת הנאשם עבר פלילי הכולל חמש הרשעות, בעיקר בגין עבירות רכוש ולא בעבירות נשק. הרשעתו האחרונה של הנאשם הייתה מיום 22.1.20, בעבירות גניבה, ניסיון לגניבה, שיבוש מהלכי משפט, תקיפה כדי לגנוב, פריצה לרכב. בגין הרשעתיו בתיק הוטלו עליו, בין היתר, 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירות אלימות או רכוש מסוג פשע, וכן 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירות אלימות או רכוש מסוג עוון. מצאתי, כאמור בטיעוני המאשימה, כי יש להפעיל את המאסר על תנאי, בשל היותן של עבירות נשק "עבירות אלימות" כפי שנקבע בפסק דין איאסו. בתיקים ישנים יותר (שנת 2012 וקודם לכן) הורשע הנאשם בעבירות שונות נוספת מלבד פריצה לרכבים, כגון הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, החזקת אגרופן, העלבת עובד ציבור ועוד. אתחשב בקביעת עונשו של הנאשם לחומרה בעברו הפלילי (אך אביא בחשבון כי לא הורשע בעבר בעבירות נשק), ובהיעדר קבלת האחריות על העבירה שביצע. לקולה אקח בחשבון את נתוניו של הנאשם, נסיבות חייו הקשות ומצבם הרפואי שלו ושל בני משפחתו. יחד עם זאת, המשקל שניתן לתת לנסיבות אישיות בעבירות מסוג זה הנו משקל מוגבל, הנסוג מפני האינטרס הציבורי להחמיר בענישה.

הנאשם עצור מיום 2.11.23.

18. בשקלול הגורמים, ראיתי מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר המצוי בטווח הבינוני נמוך של מתחם העונש ההולם אותו קבעתי. בנוסף יש להפעיל את המאסרים על תנאי בן 5 חודשים ובן 3 חודשים שהוטלו על הנאשם בת"פ (שלום נצרת) 45499-07-19 מדינת ישראל נ' חטיב (22.1.20). החלטתי לבוא לקראת הנאשם, בשל נסיבות קשות ביותר שלו ושל משפחתו, ולפנים משורת הדין להפעיל את עונש המאסר המותנה, אשר לא הוטל עקב הרשעה בתיק נשק, בחופף למאסר הנוכחי.

לצד המאסר, מצאתי כי יש להטיל קנס כספי משמעותי בהתאם לפסיקה, וכדי להרתיע עבריינים ולמגר את תופעת הנשק הלא חוקי.

סוף דבר

19. נוכח כל האמור לעיל, אני גוזרת את עונשו של הנאשם כדלקמן:

א. 3 שנות מאסר בפועל.

ב. אנו מורה על הפעלת עונשי המאסר על תנאי - 5 חודשי מאסר על תנאי ו 3 חודשי מאסר על תנאי מת"פ 45499-07-19 בחופף זה לזה, ובחופף לעונש בתיק זה, כך שבסך הכול ירצה הנאשם שלוש שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר בתיק זה, מיום 2.11.23 ועד היום.

ג. 6 חודשי מאסר על-תנאי, ואולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור במהלך תקופה של שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת נשק מסוג עוון או פשע.

ד. קנס בסך 10,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו, אשר ישולם בתוך 90 יום מיום שחרורו של הנאשם ממאסרו הנוכחי.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט המחוזי.

ניתנה והודעה היום ב' תמוז תשפ"ד, 08/07/2024 במעמד הנוכחים.

ניתן ביום 8/7/24, בנוכחות הצדדים.